

Llenguatge musical, audició i cant coral. Exemple 1

Prova d'accés al primer curs de grau professional

Orientacions: “Aquesta part de la prova consisteix a resoldre qüestions que permetin verificar les condicions i els coneixements específics que l'alumnat té de Llenguatge Musical, que li permetin cursar amb aprofitament els estudis de grau professional de música. Les qüestions es distribuïran en els apartats següents: 1) Entonació, ritme i lectura; 2) Educació de l'oïda; 3) Audició, anàlisi i creació.”

1. Entonació, ritme i lectura (Aquest apartat té un pes del 40% de la nota total)

Es deixarà a l'alumnat 10 minuts per estudiar els exercicis b), c) i d)

a) Interpretació d'una cançó —popular o d'autor— *Computa un 5% de la nota total*

Orientacions: “Interpretació d'una peça triada d'entre les que es proposin cada any en la convocatòria de les proves d'accés. Si la peça és a més d'una veu, cada alumne/a és l'únic responsable en la interpretació d'una de les parts; això vol dir que les veus no es poden doblar. L'aspirant haurà de buscar les referències tonals amb un diapasó de forquilla o a partir del LA 3 del piano. Es tindrà en compte el fraseig, la respiració i el manteniment de la referència tonal durant la interpretació.”

L'alumne/a ha de portar preparades dues cançons d'entre les que es proposen.

Criteris generals d'avaluació

1. Procediment per trobar el to: capacitat d'entonació intervàlica.
2. Fraseig: respiració, trencament de paraules o frases.
3. Manteniment del to durant tota la cançó.
4. Flexibilitat vocal, amplitud de tessitura, utilització de la veu de cap.
5. Articulació del text i actitud física.
6. Memorització i seguretat.

Cançons a l'uníson:

- Els contrabandistes. Ref. Crestomatia. Valorar positivament:
 - L'afinació del final de la primera frase (“la dels contrabandistes”).
 - La precisió i el caràcter en els diferents començaments tètics o amb anacrusi.
 - La diferenciació entre l'estrofa i la tornada.
- La filla del marxant. Ref. Crestomatia. Valorar positivament:
 - L'afinació del final de la primera frase (“més bella”).
 - La precisió i el caràcter en els diferents començaments (anacrusi de corxera o de tres corxeres).
 - Diferenciació del caràcter de cada frase segons el text.
- La gata i el belitre. Ref. Crestomatia. Valorar positivament:

- L'afinació al principi (salt de 4a) i afinació al final de cada frase de la tornada (“a la nyigo, nyigo, nyigo”).
- La precisió i el caràcter en els diferents començaments (anacrusi de dues corxeres de dues semicorxeres).
- La diferenciació entre l'estrofa i la tornada.

Cànons:

- Pujarem dalt dels cims. Ref. Cànon d'ahir i d'avui. Volum 1. Valorar positivament:
 - L'exactitud rítmica en el cànon amb la correcta distribució dels accents musicals per sobre els lingüístics.
 - La netedat i preparació de l'atac agut de la primera nota de la segona frase.
 - La capacitat de preparar el final, sigui la frase que sigui, amb un bon sentit cadencial.
- Riure, riure. Ref. L'Esquitx 1. Valorar positivament:
 - La pulsació llarga de blanca per sobre l'articulació de negra.
 - La netedat i bona afinació del començament intervàlic de la tercera entrada.
 - El control rítmic del motiu Ah, ah, ah.
- Cànon del rellotge. Ref. 7è cançoner del SCIC. Valorar positivament:
 - La netedat dels salts intervàlics del començament (jo tinc un re-llot-ge nou)
 - L'assentament rítmic i la no acceleració en les quatre corxeres seguides (ti-qui-tiqui-tac)
 - La netedat i l'articulació correcta de les petites vocalitzacions (*endevinaa, nuvoolades, queesta espantat*)

Cançons a dues o tres veus:

- Riera dolça i lenta. Ref. ESQUITX 1. Valorar positivament:
 - L'elasticitat de la veu en els salts de 6a i 8a del començament de frase.
 - L'afinació de les terceres entre la primera i segona veu.
 - El control de l'aire allargant els finals en blanca o blanca en punt.
- Tu cantes. Ref. 5è cançoner del SCIC. Valorar positivament:
 - El fraseig i el sentit de la pulsació llarga de negra amb punt.
 - El sentit cadencial del final de la frase tu cantes tothora perquè estàs content.
 - La capacitat d'enllaçar la segona estrofa sense trencar la dinàmica ni interrompre el discurs musical.
- La filla del carmesí. Ref. 7è cançoner del SCIC. Valorar positivament:
 - El sentit circular i melòdic de cada frase, evitant accents i allargant bé les negres.
 - El respecte a la respiració de cada frase.
 - Els finals de frase ben resolts amb paraules planes (evitant l'accent i fent una respiració activa).

- b) Exercicis d'entonació (*Computa un 5% de la nota total. Els dos exercicis d'aquest apartat tenen el mateix pes en la nota*)

Orientacions: “Aquests exercicis són en relació amb el fragment que s’ha d’entonar posteriorment, en l’apartat c). Exemples: entonar una escala (Major, menor natural, menor harmònica, menor melòdica), entonar els acords sobre els graus tonals I, IV i V. Hauran de buscar-se les referències tonals amb un diapasó de forquilla o a partir del LA 3 del piano.”

Prenent com a referència el LA del diapasó o el LA 3 del piano, l’alumne/a ha d’entonar l’escala de Fa Major ascendent de la tònica a la dominant i descendent de la dominant a la tònica.

També en Fa Major, l’alumne/a ha d’entonar la successió de graus següents (només els graus, no els acords): I – IV – V – I

c) Lectura cantada (*Computa un 15% de la nota total*)

Orientacions: “Lectura d’un fragment amb les característiques següents: Compàs 2/4, 3/4, 4/4, 6/8 (el compàs 6/8 es portarà sense subdividir). Tonalitat major o menor fins a dues alteracions en l’armadura. Frase regular i quadrada amb un fort sentit tonal que pot incloure modulacions a tonalitats veïnes. Indicació de moviment a l’encapçalament i indicacions dinàmiques en el discurs. Rítmica mínima de semicorxeres (excepte tresets de semicorxera). Altura centralitzada (si 2 – re 4). Ritme harmònic clar. Interpretació amb acompanyament o amb suport harmònic. Aquest fragment no tindrà canvis de clau.”

L’alumne/a ha d’entonar la següent melodia amb acompanyament de piano:

Moderato ♩. = 54

The musical score is written for piano and features three systems of music. The first system begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The second system is marked mezzo-piano (*mp*). The third system shows a dynamic shift from mezzo-forte (*mf*) to forte (*f*).

Lectura recitada (Computa un 15% de la nota total)

Orientacions: “La lectura recitada serà en clau diferent a la clau emprada a lectura entonada. Aquest fragment no tindrà canvis de clau. Fragment amb les característiques següents: compàs simple de denominador 4 o compàs 3/8 o 6/8 (el compàs 6/8 es portarà sense subdividir). Altura de les notes extremes limitada a l'espai superior o inferior corresponent a dues línies addicionals, per a la clau de sol i de fa. Dificultats rítmiques espaiades i sense concentració d'elements com ara síncopes o contratemps.”

L'alumne/a ha de llegir la següent melodia sense entonar:

2. Educació de l'oïda (Aquest apartat té un pes del 30% de la nota total)

a) Dictat melòdic a una veu (Computa un 15% de la nota total)

Orientacions: “Fragment d'una extensió d'entre quatre i vuit compassos, en tonalitat Major o menor, fins a dues alteracions a l'armadura, amb alteracions accidentals de marcat caràcter tonal (alteracions accidentals de les escales menors, brodadura inferior cromàtica, modulació a tonalitat veïna). Ritme harmònic clar. Frase regular quadrada amb dues semifrases ben establertes, amb un fort sentit tonal que permeti una memorització fàcil i ràpida. Compassos simples de denominador 4 o compàs 6/8. Rítmica mínima de semicorxeres. Dificultats rítmiques espaiades i sense concentració d'elements com ara síncopes o contratemps. Altura centralitzada (si 2 – fa 4).”

S'indicaran la clau, la tonalitat, el compàs, el nombre de compassos i la primera nota.

S'interpretarà sencer 10 vegades.

Puntuació: per cada nota o ritme equivocat (entenenç com a ritme tota la fórmula rítmica) es baixarà 1 punt, però si es tracta d'un fragment transportat de 3 o més notes, es baixarà només 2 punts per tot el fragment. No es comptarà com a errada escurçar alguna nota i posar pausa per a completar-la.

b) Dictat a dues veus (*Computa un 10% de la nota total*)

Orientacions: “*Dictat rítmic o Dictat a dues veus. [...] Dictat a dues veus: Dictat d'un fragment de tres o quatre compassos. Tonalitat fins a 1 alteració a l'armadura. Compassos de denominador 4. La veu superior s'haurà d'escriure en clau de Sol i tindrà una rítmica senzilla (la màxima dificultat serà de semicorxeres per graus conjunts). La veu inferior, que s'escriurà en clau de Fa en 4a, tindrà caràcter d'acompanyament tonal i senzill, amb valors llargs i sense dificultat rítmica (blanques, negres...).*”

S'indicaran les claus, la tonalitat, el compàs, el nombre de compassos i la primera nota de cada veu. Abans de tocar-lo (però no durant la seva execució) s'indicarà la pulsació del dictat picant a sobre del piano, picant amb les mans, amb el peu, etc... Només en les tres primeres interpretacions s'indicarà la pulsació d'un compàs sencer. En les següents nou vegades se n'indicarà només l'anacrusi (amb una respiració, dient «i»...) abans de començar.

S'interpretarà el dictat 12 vegades tot sencer.

Puntuació del pentagrama inferior: per cada nota o valor de nota equivocada es descomptarà 0,5 punts, però si es tracta d'un fragment transportat de 3 o més notes, es baixarà només 1 punt per tot el fragment. Ritme del pentagrama superior: per qualsevol agrupació rítmica corresponent a una pulsació que no sigui correcta es descomptarà 1 punt, independentment de l'error produït. Alçades del pentagrama superior: per cada error es descomptarà 0,5 punts, però si es tracta d'un fragment transportat de 3 o més notes, es baixarà només 1 punt per tot el fragment.

c) Dictat d'acords, intervals i escales (*Computa un 5% de la nota total*)

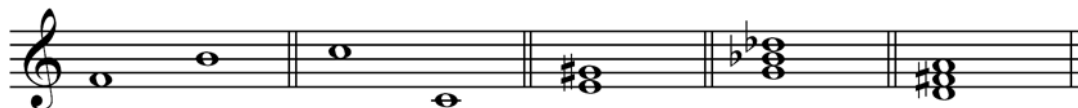
Orientacions: “*Identificació d'acords -sempre en estat fonamental i posició tancada: PM, Pm i 5a disminuïda. Identificació d'escales: Major, menor natural, menor harmònica i menor melòdica. Identificació d'intervals melòdics i harmònics. L'exercici d'aquest apartat inclourà una mostra d'escales, acords i intervals.*”

S'interpretarà tres vegades cada acord, cada interval i cada escala (ascendent i descendent).

L'alumne/a haurà d'indicar de cada acord si és perfecte major, perfecte menor o de 5a disminuïda; de cada interval, el número i el qualificatiu (per ex. 2a Major); i de cada escala, si és major, menor natural, menor harmònica o menor melòdica.

Puntuació: Cada acord, escala o interval val 1 punt

Acords i intervals:

Escalles:

- 1) Sol menor harmònica
- 2) Re menor melòdica
- 3) Si β Major
- 4) Fa menor natural
- 5) Mi Major

3. Audició, anàlisi i creació (*Aquest apartat té un pes del 30% de la nota total*)

a) Audició (*Computa un 10% de la nota total*)

Orientacions: “La prova d’audició plantejarà preguntes senzilles referides a un fragment musical escoltat: instruments, agrupacions, petites estructures, formes musicals, tonalitat Major/menor... L’aspirant escoltarà un fragment musical i haurà de contestar a les preguntes proposades sobre timbres, textures, tempo, forma i estil. Qüestions que es poden plantejar: Identificar qui toca: instrument o veu solista, música de cambra -duo, trio, quartet de corda i quintet. Identificar els conjunts instrumentals i/o vocals: orquestra de corda, orquestra de cambra, orquestra simfònica, instrument solista i orquestra, big band, banda simfònica, cobla, cor mixt, cor de veus blanques, i cor i orquestra; - Identificar el/s instrument/s o veu/s que tenen un paper més important en determinats passatges; Identificar el tempo: vivace, allegro, andante, adagio (es seleccionarà el tempo d’entre diverses possibilitats proposades); Identificar si la tonalitat del fragment és major o menor; Identificar la forma de l’obra, reconeixent les parts més importants en les que s’articula. La identificació de la forma es farà assenyalant cada part de l’obra amb lletres majúscules: A, A-A’, A-B, A-B-A, A-B-A’, o bé expressant el nom que correspongui: cànon, minuet, lied ternari, tema amb variacions, rondó (es seleccionarà el nom de la forma d’entre diverses possibilitats proposades); Identificar l’època en que es va compondre l’obra (es seleccionarà entre diverses possibilitats proposades).”

S’escoltarà el fragment sencer un total de 3 vegades.

Fragment del 1r moviment del Quintet per a metalls de Victor Ewald, en la versió del CSO Brass Quintet.

Duració del fragment: 56”

L'alumne/a haurà de respondre les següents preguntes:

1. Digues quin nom rep la formació instrumental que interpreta aquesta peça: (2 punts)

Quintet de Metalls Trio de corda amb piano Quintet de vent fusta

2. Escolta amb atenció l'inici de la peça. Quin és el primer instrument que sentim i que interpreta ell sol un petit motiu tot just començar? (2 punts)

Fagot Tuba Contrabaix

3. En quin mode s'inicia la primera part de la peça? (2 punts)

Major Menor

4. En quin compàs està escrita aquesta peça? (2 punts)

3/4 6/8 4/4

5. Identifica el tempo del moviment que has escoltat: (2 punts)

Presto Lento Moderato

b) Anàlisi (Computa un 10% de la nota total)

Orientacions: "L'exercici consistirà en analitzar un fragment musical quant a la forma, tonalitat, acords, cadències, figuracions rítmiques, compàs, línia melòdica. L'aspirant haurà de respondre a preguntes relatives a la forma, la melodia, l'harmonia i el ritme d'una obra o fragment proposat, d'una extensió no superior a 24 compassos. Qüestions que es poden plantejar: 1. Relacionades amb la Forma: Identificar les parts més importants en les que s'articula l'obra: seccions i frases; Identificar la forma de l'obra amb lletres majúscules: A, A-A', A-B, A-B-A, A-B-A'. 2. Relacionades amb la Melodia: Tipus d'inici: anacrúsic, acèfal, tètic; Identificar les frases i les seves divisions internes: frases, semifrases; Identificar la línia melòdica: escala ascendent o descendent, arpegis, salts melòdics més significatius, notes de pas – i brodadures. 3. Relacionades amb l'Harmonia: Identificar la tonalitat i el mode; Identificar els finals conclusius i suspensius; Identificar els acords Majors i menors; Identificar les funcions tonals; 4. Relacionades amb el Ritme: Explicar el compàs; Identificar les figuracions rítmiques més destacades, tant de determinats motius, com de l'obra en general."

L'alumne ha de respondre les preguntes que sobre el següent fragment musical es formulen més avall:

Trio (del Menuetto n° 1)

Elf Menuette

W. A. Mozart

1. a) Identifica la tonalitat d'aquesta peça. (1 punt)

Do Major

- b) Identifica les parts (encercla l'opció correcta): (1 punt)

||: A :||: A' :||

||: A :||: B :||

||: A :||: B A' :||

2. a) Digues el tipus d'inici de la melodia. (1 punt)

Amb anacrusi

- b) Encercla l'arpegi de Sol M que es troba a la 1a part de la melodia. (1 punt)

Encerclat a la partitura (les 4 primeres corxeres del compàs 7)

3. Assenyala a la partitura les brodadures (B) i notes de pas (NP) que trobis als 2 primers compassos del pentagrama en clau de sol. (2 punts, 0,4 per cadascuna)

Assenyalades a la partitura (dues brodadures i tres notes de pas)

4. a) Digues si l'acord del 1r temps del 3r compàs és Major o menor. (0,5 punts)

Menor

b) Troba i encercla els intervals de 3a Major que es formen al pentagrama en clau de sol de la 1a part de la peça. (1,5 punts, 0,5 per cadascun)

Encerclats a la partitura (tercer temps dels compassos 2 i 6 i segon del 7)

5. Indica a la partitura sobre quins graus es formen els acords dels 4 primers compassos (els trobaràs assenyalats amb *). (2 punts, 0,5 per cadascuna)

Indicades a la partitura (I – I – II – V)

c) Creació (Computa un 10% de la nota total)

Orientacions: “Realitzar un petit exercici de creació seguint unes pautes donades: compàs, número de compassos, tonalitat i acords. Figuracions rítmiques senzilles (fins a la corxera), línia melòdica cantabile (amb notes reals i ocasionalment alguna brodadura o nota de pas).”

L'alumne/a haurà de realitzar un petit exercici de creació seguint les següents pautes:

- Escriure l'acord i el grau (en números romans) de l'últim compàs de cada frase per tal que sigui suspensiva o conclusiva. (2 punts, 1 per cada acord)

Compàs 4: qualsevol acord excepte el del 1r grau; compàs 8: acord del 1r grau

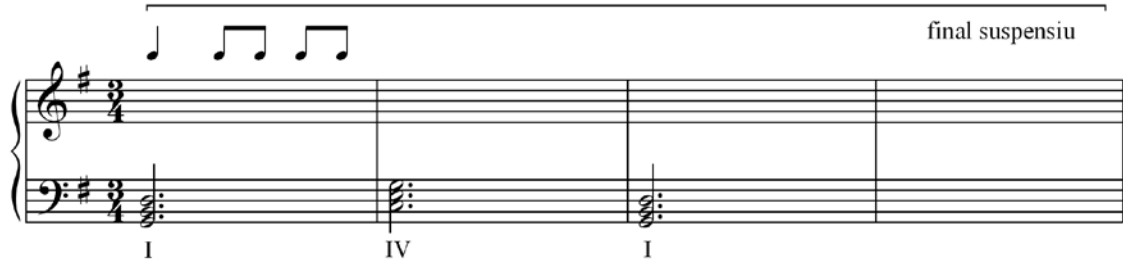
- Escriure dues frases musicals seguint el patró rítmic que es proposa. Es poden fer servir les següents figures: blanca, blanca amb punt, negra, negra amb punt, corxeres i semicorxeres. (4 punts)

Es valorarà que la resposta s'ajusti al que es demana i la coherència musical

- La primera frase ha de ser suspensiva i ha de tenir només notes reals de l'acord que es proposa. La segona frase, conclusiva, ha de tenir una nota de pas i una brodadura com a mínim. (4 punts)

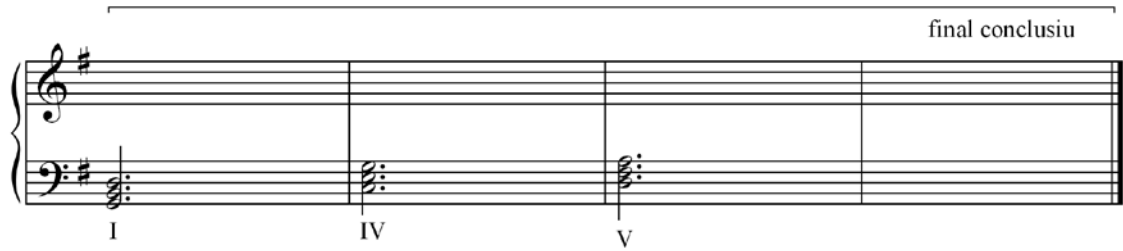
Es valorarà que la resposta s'ajusti al que es demana i la coherència musical

final suspensiu

I IV I

final conclusiu

I IV V